

PROGRAM KONFERENCIJE “UNDER PRESSURE”

Jutarnji program

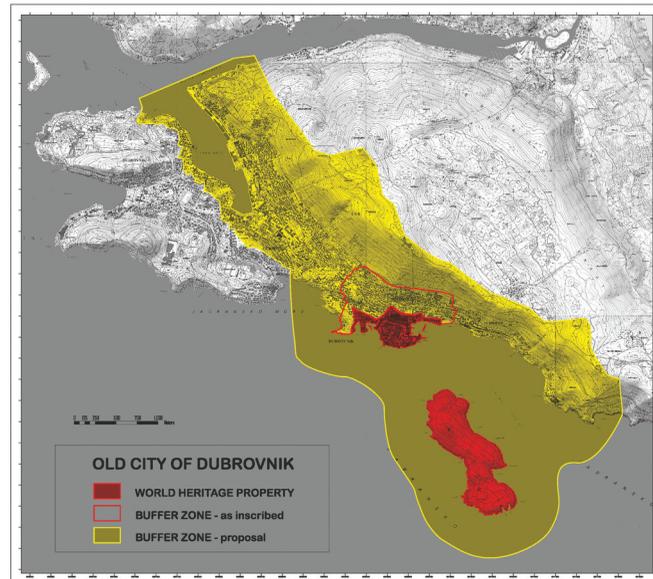
- 9:00 – 9:15 Uvodna riječ - Zavod za prostorno uređenje DNŽ
- 9:15 – 9:30 Pozdravni govor Župana DNŽ
- 9:30 – 9:50 Uvodno predavanje - Naslijeđena mjesta u procesima promjena i upravljanje promjenama, dr.sc. Biserka Dumbović Bilušić
- 9:50 – 10:10 Alati za upravljanje - Plan upravljanja, struktura, metode; Stručne i javne odgovornosti i uloga participacije i konzultacija, mr.sc. Katri Lisitzin
- 10:10 – 10:30 Plan upravljanja 1: Upravljanje svjetskom baštinom - iskustva Poljske, dr.sc. Katarzyna Piotrowska
- 10:30 – 10:50 Plan upravljanja 2: Vodič za povijesni urbani krajolik Sevilje, Krajobrazni laboratorij, Andaluzki institut povijesne baštine, Isabel Santana Falcon, arheolog
- 10:50-11:10 Plan upravljanja 3: Iskustva na primjeru Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, Aleksandra Kapetanović i Marija Nikolić
- 11:10-11:30 Plan upravljanja 4: I. Faza izrade Plana upravljanja - Grad Dubrovnik, Zavod za obnovu Dubrovnika
- 11:30-12:00 Pauza za kavu
- 12:00-12:30 Alati za procjenu promjena, monitoring, procjena utjecaja (PUO, SPUO, HIA), metode s praktičnim primjerima, mr.sc. Katri Lisitzin
- 12:30-12:50 HIA 1: Zajednički HIA proces u lokalitetima svjetske baštine - Upravljanje i Planiranje, dr.sc. Katia Basili
- 12:50-13:10 HIA 2: HIA rekonstrukcije hotela Belveder na lokalitet svjetske baštine Stari grad Dubrovnik, mr.sc. Dubravko Bačić
- 13:10-13:30 HIA 3: Studija o procjeni uticaja izgradnje žičare od Kotora do tvrđave Sveti Ivan na izuzetnu univerzalnu vrijednost dobra svjetske baštine, Snježana Simović
- 13:30-15:00 Pauza - lagani ručak

Popodnevni program

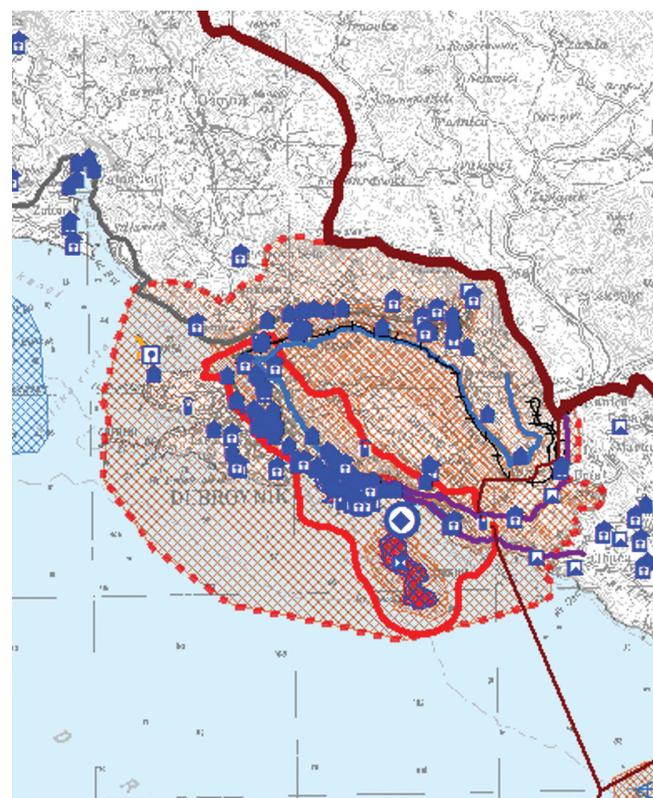
- 15:00 – 15:10 Uvodničar 1: kulturna baština u RH, dr.sc. Joško Belamarić
- 15:10 – 15:20 Uvodničar 2: Zaštita prostornim planovima, dr.sc. Krnošlav Šmit
- 15:20 – 15:30 Uvodničar 3: pro active HIA (primjer Švedska) za potrebe prostornog plana, mr.sc. Katri Lisitzin
- 15:30 – 15:40 Uvodničar 4: Zakonska regulativa i svjetska baština Bruno Diklić
- 15:40-15:50 Uvodničar 5: Zakonska regulativa i BUFFER ZONA/hia/ Plan upravljanja, Tomislav Petrincec
- 15:50-16:10 Pauza za kavu
- 16:10-18:00 PANEL RASPRAVA

simultano prevodenje

ULAZ SLOBODAN

BUFFER ZONA DUBROVNIKA (MK - UNESCO, 2018.)

IDPPDNŽ, BUFFER ZONA (NKP - 2018.)

BUFFER ZONA

- Kad god je to potrebno za pravilnu zaštitu imovine, treba osigurati odgovarajuću buffer (tampon) zonu.
- U svrhu učinkovite zaštite nominiranog dobra, buffer zona je područje koje okružuje nominirano dobro koje ima komplementarna zakonska i/ili uobičajena ograničenja za njegovu uporabu i razvoj kako bi se uspostavio dodatni sloj zaštite dobra. To područje bi trebalo uključivati neposredno okruženje nominiranog dobra, važne vizure i druga područja ili atribute koji su funkcionalno važni te doprinose dobru i njegovoj zaštiti. Područje koje čini buffer treba biti određeno za svaki pojedini slučaj odgovarajućim mehanizmima. U nominaciji bi trebale biti navedene pojedinosti o veličini, obilježjima i ovlaštenom korištenju buffer zone, kao i kartografski prikaz s preciznim granicama dobra i buffer zone.
- Treba jasno obrazložiti na koji način buffer zona štiti dobro.
- Ako nije predložena buffer zona, nominacijski elaborat treba sadržavati izjavu o tome zašto nije potrebna.
- Iako buffer zone nisu dio nominiranog dobra, svaka izmjena ili stvaranje buffer zona nakon upisa dobra na popis svjetske kulturne baštine trebao bi odobriti Odbor Svjetske baštine, koristeći postupak za manju modifikaciju. Stvaranje buffer zona nakon upisa obično se smatra manjom modifikacijom granice.

PLAN UPRAVLJANJA

Planovi upravljanja spomenicima svjetske baštine su vrlo važni. Oni bi trebali biti čvrsto utkani u planiranje na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, te iako su već na različite načine uklopljeni u nacionalne sustave zaštite, morali bi se više koristiti u određivanju načina procjene utjecaja projekata. Održivi razvoj dobara Svjetske baštine je iznimno važan, uključujući elemente izuzetne univerzalne vrijednosti (OUV). Ako je plan upravljanja dovoljno jak i ako je prošao sav proces iscrpnih konzultacija u izradi, moguće je doći do kooperativnog pristupa i rješenja problema unutar plana.

Moguće opasnosti trebaju se predvidjeti u sustavu upravljanja na specifičan način za svaki spomenik - ne "jedna mjera za sve". Politika očuvanja uklopljena u sustav upravljanja također treba biti korištena kao mjera procjene mogućih negativnih utjecaja. Brojni su spomenici Svjetske baštine za koje ne postoji djelotvoran sustav upravljanja (čak i tamo gdje postoji plan upravljanja), što se vidi u mnogim izvješćima o stanju očuvanosti tih lokaliteta.

HIA

HIA ili Procjena utjecaja pojedinog zahvata na iznimnu univerzalnu vrijednost (OUV) dobra svjetske baštine. Odbor Svjetske baštine UNESCO-a je izdao brojna Izvješća o stanju zaštite, vezana uz opasnosti koje prijete dobrima Svjetske baštine uslijed različitih oblika razvoja što uključuje ceste, mostove, visoke građevine, komplekse trgovačke centre), neodgovarajuće, neprilagodene i nerazumne zahvate, obnove, rušenja i nove tipove infrastrukture kao vjetroparkovi ali i promjene u politici korištenja prostora i širenje urbanih okvira. Odbor je također ispitao prijetnje koje predstavlja pretjeran ili neodgovarajući turistički razvoj. Mnogi od spomenutih projekata mogli bi narušiti izgled, horizont, vizure i druge atribute koji doprinose izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti (OUV) dobra svjetske baštine. ICOMOS je stoga 2011. izradio i objavio Smjernice za izradu HIA-e, a Zavod za prostorno uređenje ih je dao prevesti i od 2015. godine su objavljene na web stranici zavoda za prostorno uređenje DNŽ na sljedećem linku <http://zppudnz.sistemi.hr/LinkClick.aspx?fileticket=71qd17oQ5u8%3d&tabid=391>

15. 11. 2018.
09:00 - 18:00
Sveučilište u Dubrovniku
KONFERENCIJA

“POD
PRITISKOM”

14. - 16. 11. 2018.
SUSRET JADRANSKIH
ZAVODA

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

DUBROVAČKO-NERETVANSKA
ŽUPANIJA

dr.sc. Biserka Bilušić-Dumbović
biserka.dumbovic-bilusic@min-kulture.hr

Biserka Dumbović Bilušić, rođena 1956. u Zagrebu. Na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu diplomirala 1980.godine, a poslijediplomski studij Graditeljsko naslijeđe Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu pohađala od 1982.-1984. godine. Magistarski rad Zaštita slike prostora povijesne jezgre Samobora obranila je 1988. godine. Stručno se usavršavala u okviru studijskog boravka u Bundesdenkmalamt u Beču 1992. godine.

Zaposlena je u službi zaštite kulturne baštine od 1981. na poslovima arhitekta konzervatora. Danas zaposlena u Ministarstvu kulture, Konzervatorskom odjelu u Rijeci. Objavila je pedesetak znanstvenih i stručnih radova, koautorica je jedne knjige te urednica dvije knjige, također aktivno sudjeluje na domaćim i međunarodnim stručnim i znanstvenim skupovima te je urednica četiri zbornika radova s međunarodnih konferencija. Predsjednica je Hrvatske sekcije ECOVASTA, nevladine udruge čije su aktivnosti usmjerene na očuvanje kulturnog naslijeđa malih gradova i sela te krajolika.

mr.sc. Katri Lisitzin
katri.lisitzin@gmail.com

Katri Lisitzin je arhitektica i prostorna planerka sa širokim teorijskim i praktičkim iskustvom na integriranom upravljanju kulturnom baštinom, uključujući konzultantske usluge i izradu specifičnih planova upravljanja za područja svjetske baštine. Suradivala je u razvoju smjernica za kulturne krajolike svjetske baštine te smjernica za održivi turizam lokaliteta svjetske baštine. Nedavno je izradila niz procjena utjecaja na

kulturnu i okolišnu baštinu povijesnih i urbanih krajolika te izgrađene baštine. Kroz svoj rad na UNESCO ICCROM programima bavila se prostorima Afrike, Azije i Europe. Sudjeluje u misijama UNESCO-a za savjetovanje i reaktivno praćenje svjetske baštine. Stručnjak je ICOMOS-a za procjenu nominacija za svjetsku baštinu, te konzultant za pripremu procjene utjecaja na baštinu, upravljanje svjetskom baštinom i jačanje kapaciteta lokalne zajednice. Sudjelovala u mnogim EU projektima, te istraživanjima.

dr.sc. Katarzyna Piotrowska
kapeen@gmail.com

Katarzyna Piotrowska je voditeljica Odjela za baštinske politike Nacionalnog odbora za baštinu Republike Poljske. Doktorica je krajobrazne arhitekture (arhitektura i prostorno planiranje) Krakovskog Sveučilišta za tehnologiju te magistra na istom polju Varšavskog Sveučilišta humanističkih znanosti. Završila je postdiplomski studij Menadžmenta i marketinga u Agribusiness IZMA. Sudjelovala je u ICCROM tečajevima:

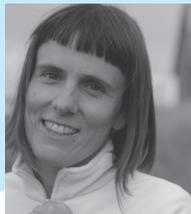
“Očuvanje izgrađene baštine” 2010., „Upravljanje i nadzor lokaliteta Svjetske baštine s posebnim naglaskom na Kinu” 2011. te „Promicanje pristupa orijentiranih ljudima: Poticanje sudjelovanja zajednice u očuvanju prirode i kulture” 2015. Odjel za baštinu koji Katarzyna Piotrowska vodi sastoji se od četiri jedinice: svjetska baština, nematerijalna baština, standardizacija procedura u baštini te politike baštine. Centar za Svjetsku baštinu koji djeluje unutar odjela služi kao ured za koordinaciju problematike Svjetske baštine na državnoj razini. Katarzyna djeluje kao predstavnik direktora za implementaciju UNESCO konvencija te predstavlja Republiku Poljsku u Odboru za Svjetsku baštinu. Također, vodila je radnu skupinu odgovornu za organizaciju 41. susreta Odbora za Svjetsku baštinu koji se dogadao 2017. godine u Poljskoj. Aktivno je radila na planu upravljanja Parka Muzakowski kao dobra Svjetske baštine te na nominaciji i razvoju plana upravljanja s interpretacijskom strategijom te monitoring sistemom za rudnik olova-srebra-cinka Tarnowskie Gory.

Isabel Santana
isabel.s.falcon@juntadeandalucia.es

Isabel Santana je arheologinja diplomirala na Sveučilištu u Seville 1986. godine. Između 1990. i 2010., kao arheolog Teritorijalne delegacije u Seville Ministarstva obrazovanja, kulture i sporta, radila je na velikom broju arheoloških istraživanja u pokrajini Seville. U isto vrijeme radila je na ocjenjivanju tehničkih izvještaja dokumenata prostornog uređenja u svezi arheološke baštine. Između 1998.-2000. radila je u Općoj upravi

za poslovima kulturnih dobara i muzejskih institucija gdje je provodila studiju o potencijalnim rizicima pogoršanja područja koja nisu zaštićena u provincijama Malaga, Jaen i Cadiza. Od 2005. godine radi u andaluzijskom Institutu povijesne baštine, a od 2011. u laboratoriju kulturnog krajolika. Ostale aktivnosti se odnose na obuku i koordinaciju tečajeva i radionice, te na sudjelovanje na mnogim okruglim stolovima, znanstvenim skupovima i publikacijama koje se odnose na zaštitu arheološke baštine putem planskih dokumenata i planova upravljanja.

mr.sc. Aleksandra Kapetanović
sandra.kapetanovic@gmail.com

Aleksandra Kapetanović diplomirala je arhitekturu na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Beogradu na odjelu Povijesti arhitekture i umjetnosti s temom “Rekonstrukcija barokne palače Mazarović u Perastu”. Polazila je postdiplomski studij na temu arhitektonске konzervacije na Akademiji Istropolitana Nova u Svatoj Jur u Slovačkoj Republici. Magisterij je stekla na Europskom sveučilišnom centru za

kulturnu baštinu u Ravelli. Italiji na temu novih tehnologija za valorizaciju i upravljanje mediteranskom baštinom. Od 1997. godine osnivač je nevladine organizacije EXPEDITIO – Centar za održivo prostorno upravljanje gdje je od 2004. godine i stalno zaposlena. Od 2010. godine vrši ulogu izvršnog direktora organizacije. Prethodno je radila kao arhitekt-konzervator u Regionalnom institutu za Zaštitu kulturne baštine u Kotoru te volontirala u Centru za planiranje urbanog razvoja iz Beograda.

Marija Nikolić
nikol@t-com.me

Marija Nikolić je rođena i živi u Boki Kotorskoj. Diplomirala je arhitekturu na Arhitektonsko-urbanističkom fakultetu u Sarajevu. Bavi se izradom i provedbom urbanističkih planova te zaštitom prirodne i kulturne baštine kroz rad u lokalnoj upravi te Upravi za zaštitu kulturnih dobara u Kotoru. Uz svoj posao u lokalnim institucijama grada Kotora također se bavi zaštitom kulturne i prirodne baštine kroz svoj rad u

nevladinim organizacijama. Članica je uprave Kulturno zavičajnog udruženja NAPREDAK Gornja Lastva koje je ostvarilo niz projekata na polju istraživanja i zaštite ruralnog graditeljstva i zaštite pejzaža koji su imali međunarodni karakter te su također organizirali niz kulturnih manifestacija, radionica i znanstvenih skupova. Jedna je i od osnivačica te aktualna predsjednica Društva prijatelja bokeške baštine koji u svom fokusu ima zaštitu Prirodnog i kulturno-povijesnog područja Kotora na UNESCO-voj listi Svjetske baštine te cijelog zaljeva Boke Kotorske kao prostora izuzetne prirodne ljepote i bogatog kulturnog naslijeđa.

Mihaela Skurić
ravatelj@zod.hr

Mihaela Skurić rođena je 1980. u Dubrovniku. Završila je Gimnaziju u Dubrovniku. Nakon završenog Građevinskog fakulteta u Zagrebu, smjer konstrukcije (1998-2003), polaže stručni ispit za obavljanje poslova graditeljstva 2008. te postaje ovlašten inženjer građevinarstva. 2009. Upisana je u Hrvatsku komoru inženjera građevinarstva. Svoj stručni rad započinje već tijekom studiranja praktičnim radom na izgradnji

mosta Dr. Franja Tuđmana u Dubrovniku, a radno iskustvo od 2003. u GP Dubrovnik d.d. na poslovima od Inženjera na gradilištu do Direktora sektora za ugovaranje i razvoj, a u Zračnoj luci Dubrovnik d.o.o. na radnom mjestu Savjetnik direktora iz oblasti građevinarstva. U Zavodu za obnovu Dubrovnika radi od 2011.g. do 2018. na radnom mjestu Više savjetnice za poslove pripreme i nadzora. Od 2018. obnaša dužnost ravnateljice Zavoda za obnovu Dubrovnika.

dr.sc. Katia Basili
katia.basili@gmail.com

Katia Basili je rođena u Sao Paolu 1968. (Brazil). Diplomirala je arhitekturu na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Veneciji, specijalizirajući na temi renesansne arhitekture i njezinoj vezi s tehnologijom i filozofijom. Stekla je zvanje magistra na Povijesnim povezanim studijima 1300-1650. na Institutu Warburg u Londonu. Niz godina je radila na polju interdisciplinarnog istraživanja s fokusom na renesansne arhitekture i graditelje te sudjelovala na

postdiplomskom studiju o GIS-u i upravljanju Kulturnom i prirodnom baštinom na Sveučilištu u Pisi. U ožujku 2013. godine stekla je zvanje doktora kognitivnih znanosti i naprednom usavršavanju na Ca' Foscari fakultetu Sveučilišta u Veneciji s temom “Gradnja upravnih sistema lokaliteta Svjetske baštine Venecije i njezine lagune kao obrazovne organizacije”.

mr.sc. Dubravko Bačić
dbacic@arhitekt.hr

Rođen je u Dubrovniku 1977. Diplomirao je na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, poslijediplomski studij povijesti i teorije arhitekture završio na Harvard University Graduate School of Design (SAD). Predavač je na Katedri za arhitektonske konstrukcije i zgradarstvo na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, voditelj kolegija Planiranje i organizacija građenja, te suradnik na kolegijima iz područja zaštite i obnove graditeljske baštine. Sudjelovao je na 2. domaća i 2.

međunarodna znanstveno-istraživačka projekta, te izlagao na više znanstvenih i stručnih skupova. U stručnom radu bavi se projektima obnove zgrada i studijama iz područja zaštite graditeljskog naslijeđa. Od 2014. godine član je Upravnog odbora Vijeća arhitekata Europe (ACE), te od 2015. član Upravnog odbora ICOMOS Hrvatska. Ovlašteni je arhitekt, član HKA.

Snježana Simović
snjesi@yahoo.ca

Diplomirala je arhitekturu na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Iskustvo u struci je prvotno stekla radom u arhitektonskom uredu u Londonu. Od 2011. do 2012. radi kao ravnatelj u Odjelu za zaštitu kulturnih dobara, te od 2011. u podružnici ICOMOS Crna Gora gdje je vodila baštinu UNESCO te promicala vrijednosti baštine u održivom ekonomskom i socijalnom razvoju.

Trenutno je neovisni savjetnik odjela za zaštitu kulturnih dobara. Radi na koordinaciji stručnih tijela u procesu uspostavljanja kulturne vrijednosti nepomičnih dobara, provodi evaluaciju projektnih i prostornih planova u svrhu zaštite kulturnih dobara te održava komunikaciju među različitim državnim i lokalnim autoritetima te nevladinim udrugama i organizacijama u savjetodavnoj ulozi.

Bruno Diklić
bruno.diklic@min-kulture.hr

Bruno Diklić zaposlen je u Ministarstvu kulture, Sektoru za zaštitu kulturne baštine, Službi za nepokretnu kulturnu baštinu i voditelj je Odjela za graditeljsku baštinu, krajolik i prostorno planske mjere zaštite.

dr.sc. Josip Belamarić
josipbelam@gmail.com

Josip Belamarić rođen je u Šibeniku 1953. godine, u Splitu je završio Klasičnu gimnaziju, a na Sveučilištu u Zagrebu interakultetski studij povijesti umjetnosti i muzikologije te magistrirao i doktorirao na Filozofskom fakultetu. Od 1979. je bio zaposlenik službe za zaštitu spomenika kulture u Splitu, a od 1991. do 2009. na dužnosti ravnatelja Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture (danas Konzervatorski odjel Ministarstva kulture) u

Splitu. Od 1985. do 1996. predavao je Ikonologiju na studiju koji je prethodio današnjem studiju povijesti umjetnosti u Splitu. Od 2010. je zaposlen u Institutu za povijest umjetnosti, kao voditelj novoosnovanog Centra Cvito Fisković u Splitu. Iste godine izabran je u zvanje znanstvenog savjetnika. Usavršavao se na više znanstvenih institucija u Europi, a zadnju stipendiju dobio je za rad na Villa i Tatti (Harvard University), travanj do srpanj 2007. (Craig Hugh Smyth Visiting Fellowship). Objavio je više knjiga, te niz priloga i studija o urbanoj povijesti dalmatinskih gradova, te srednjovjekovnoj i renesansnoj umjetnosti. Urednik je časopisa Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji (od 1991.) i Mogućnosti te niza izložbi od kojih se mogu spomenuti prva „Pustinja Blaca na Braču” (1981.) i zadnja „Dalmatinska Zagora, nepoznata zemlja” (2007.) te izložba „Split, od Palače do grada” (1997.). Izravno je radio na upisu trogirske povijesne jezgre, Starigradskog polja i sinjske Alke na Listu UNESCO-ve svjetske baštine. Autor je mnogih članaka, knjiga i dobitnik nagrada.

dr.sc. Krunoslav Šmit
krunoslav.smit@arhitekt.hr

Krunoslav Šmit rođen je u Osijeku 1972. godine. Diplomirao je Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu na kojem je i doktorirao 2006. godine. Sudjeluje u radu Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu kao izvanredni profesor u nastavi Katedre za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu kojoj je tijekom 2014. godine bio i predstojnik. Od 2016. godine obnaša dužnost dekana Arhitektonskog fakulteta

u Zagrebu. Istraživač je na nizu znanstveno-istraživačkih projekata. Rezent je znanstvenih projekata i znanstvenih članaka te je sudjelovao na više nacionalnih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova. Autor je mnogih znanstvenih članaka i radova. Na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predaje kolegije: Urbanizam II i Turizam u urbanističkom i prostornom planiranju. Na poslijediplomskom znanstvenom doktorskom studiju Arhitektura i urbanizam na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predaje kolegij Suvremena urbana istraživanja. Bavi se arhitektonskim, urbanističkim, arhitektonsko-urbanističkim projektima i prostornim planovima. Dobitnik je 17 nagrada na urbanističko-arhitektonskim natjecanjima od kojih je šest prvih nagrada. Član je mnogih povjerenstava, savjeta, skupina u Zagrebu te je član Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj (2013-2017).

Tomislav Petrinec
tomislav.petrinec@min-kulture.hr

Tomislav Petrinec rođen je u Zagrebu 1959. godine gdje je diplomirao arhitekturu na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U periodu od 1987. do 1989. godine vanjski je suradnik na Arhitektonskom fakultetu i u Hrvatskom restauratorskom zavodu. Od 1989. godine zaposlen je kao arhitekt-konzervator u Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika kulture, današnjem Konzervatorskom odjelu u Zagrebu. Od 1997.

godine pročelnik je Konzervatorskog odjela u Zagrebu. U dosadašnjem stručnom radu bavio se svim vrstama poslova na zaštiti i očuvanju graditeljske baštine. U razdoblju od 1992. do 1997. radio je na popisu i procjeni ratne štete na spomenicima kulture. Član je stručnog povjerenstva Ministarstva kulture za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra od 2002. godine te je predsjednik povjerenstva od 2009. godine. Član je povjerenstva Ministarstva kulture za dodjelu viših stručnih zvanja u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti. Objavio je niz znanstvenih radova s područja zaštite spomenika kulture.